

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-02-01
Besvaras senast
2023-02-15

Till statsrådet Niklas Wykman (M)

2022/23:170 Bedrägerier

Många bankkunder har drabbats av hänsynslösa bedrägerier de senare åren, som har resulterat i att deras bankkonton har tömts. Oftast har den enskilde kontohavaren själv fått bära hela förlusten, vilket kan handla om ett helt livs besparingar.

Enligt Brottsförebyggande rådet (Brå) anmäldes runt 195 500 bedrägeribrott under 2022, vilket är på samma nivå som föregående år. Där hade dock antalet ökat med 33 procent, sett ur ett tioårsperspektiv. Bedrägerier genom social manipulation har ökat vilket innebär att människor manipuleras till att utföra olika handlingar, oftast för att komma åt pengar.

Äldre är en särskilt utsatt grupp, framför allt när det kommer till det som kallas för social manipulation. Undersökningen *Svenskarna och internet* för 2022 av Internetstiftelsen visar på att var 25:e person (4 procent) av dem födda på 1920- och 30-talen har råkat ut för att obehöriga har bett dem om koder från deras bankdosa. Totalt har 6 av 10 internetanvändare blivit utsatta för bedrägeriförsök på nätet under föregående år.

I juni 2022 kom ett avgörande från Högsta domstolen som innebar en delvis ny praxis jämfört med tidigare. HD tydliggjorde att det krävs mer än Arns hittillsvarande praxis för att en kontohavare ska anses ha agerat särskilt klandervärdt och därmed att bankens ansvar upphör och den enskilde själv får bära hela förlusten.

Efter domen gick Konsumentombudsmannen, KO, Cecilia Tisell ut i Dagens industri och krävde att alla banker skulle börja följa Högsta domstolens beslut och ersätta offer för bedrägerier. Bankerna skulle riva upp tidigare besked som inneburit att kunderna blivit utan ersättning, men så har fallet inte varit och banker har inte tagit detta ansvar.

Detta handlar även om olika utsatta och drabbade människor som förtjänar rättvisa men även kunders förtroende för bankerna. Uppenbarligen handlar detta om mycket skickliga bedragare, och det måste finnas en rimlighet i hur förberedda, skeptiska och insatta alldeles vanliga människor ska vara. Denna negativa samhällsutveckling är ett resultat av att det inte existerar system som stoppar dessa bedrägerier.

Det måste finnas säkerhetssystem som hjälper kunden att förstå vad som händer under ett bedrägeriförsök. Sveriges Konsumenter ger förslag på att det kan handla om olika säkerhetsåtgärder i form av en spärr eller någon form av tvåstegskoll för bankkunden. På så sätt har man möjlighet att ångra sig. Något annat som också skulle kunna övervägas vore att inte ha möjlighet att vara inne på sitt konto från två olika enheter samtidigt, eller logga ned ett nytt bank-id på annan enhet samtidigt som man med hjälp av bank-id är inloggad på annan enhet. Oavsett säkerhetssystemens utformning existerar det inte ett tillräckligt bra banksystem för att stoppa dessa bedrägerier från att utföras.

Jag vill därför ställa följande frågor till statsrådet Niklas Wykman:

1. Avser statsrådet och regeringen att vidta några åtgärder när bankerna inte vill ersätta sina drabbade kunder?
2. Avser statsrådet och regeringen att vidta några åtgärder för att stoppa bedrägerier via social manipulation?

.....

Nadja Awad (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch